

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 173. — ŠTEV. 173.

NEW YORK, MONDAY, JULY 26, 1926. — PONDELJEK, 26. JULIJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

PROGRAM MINISTRA POINCARE-A

Povečanje davkov in novi bančni krediti predstavlja program Poincareja, da reši frank. — Napadi na ameriške turiste vznemirjajo francoske trgovce. — Francoska zakladnica potrebuje hitre pomoči.

PARIZ, Francija, 25. julija. — Ministrski predsednik Poincare je prišel s svojim kabinetom sestavljati finančni program ter ugotovilo glede vladne politike.

Glasi se, da ne bo posebno lahka naloga spraviti kabinet skupaj. Položaj, katerega je podedoval, je kljub povišanju vrednosti franka, odločno slabši kot je bil zadnjo soboto, ko sta posvarila Briand in Caillaux poslansko zbornico, da ima Francija le osem in štirideset ur časa, tekem katerega se lahko izogne popolni katastrofi. Kljub temu svari lu pa sta bila oba strmoglavljena.

Se vedno obstaja ista razcepljenost v poslanski zbornici med levico in desnico, ki je imela v zadnjem času vedno za posledico izjalovljenje vseh načrtov. Stališče zakladnice je postalo prevladujoči faktor v politični debati. Vsakdo soglaša z vladno, da je treba rešiti frank, a vprašanje je, kako naj se to zgodi.

Novi kabinet je sestavljen iz mož, ki so v preteklem času metali drug drugega iz urada. Poincareja je porazil pri zadnjih volitvah Herriot, katerega pa sta nato porazila Bokanowski in Poincare. Painleve je doživel isto usodo, ker se je krčevito oprijemal socijalističnih vseživljenjskih sredstev. Briand je bil poražen pretekli teden, ne toliko radi tega, ker je s Caillauxom zahteval nekoliko večjo pozornost parlamenta, temveč radi tega, ker se je zavzemal za odobrenje zadolžnega dogovora, ki bi še nadalje zasužnjil deželo. To dejstvo je združilo Marina in Herriota.

Novemu predsedniku ni vsled tega ugajala pot, čeprav razpolaga z avtoriteto ter je duševno zelo plodovit. Ko se bo v torek sestala poslanska zbornica, bo predlagal kot glavno točko svojega programa veliko povečanje indirektnega obdatenja ter amandiranje direktnega davčnega sistema, kar bo prineslo zakladnici nove vire.

Prvo fiskalno dejanje nove vlade pa bo povabiti vse davkoplačevalce, naj plačajo takoj pretežni del svojih dohodninskih davkov za tekoče fiskalno leto. Odziv na ta klic je posloval kot barometer, kaj ti postavno niso ti davki še zapadli. Večina Francozov je ravnokar plačala dohodninske davke za dohodke iz leta 1925 in če se bodo hoteli odzvati povabilu vlade, bodo plačali dohodninske davke za dve leti.

PARIZ, Francija, 25. julija. — Francoske industrije, ki se preživljajo s turisti, ki puste vsako poletje v Franciji tisoč milijonov dolarjev, so postale globoko vznemirjene vspricho protitujskih demonstracij na bulevardih, ki so se završile tekom preteklih par dni.

Šivilje, hotelirji, lastniki restavracij in prodajalen razkošnih predmetov se boje odhoda turistov iz Francije ter iz tega izvirajoče izgube, ki bi znašala na tisoče milijonov frankov.

Domneva se, da bo vlada Poincareja hitro uveljavila korake, da se kazenski zasleduje vsakega Francoza, krivega organiziranja nadaljnjih demonstracij proti tujcem, ki pa so se obračale dosedaj v glavnem proti Amerikancem.

Povsem lahko je razumeti Francoze, ko vidijo inozemce, kateri si lahko privoščijo večje razkošnosti kot oni sami.

Konservativno pariško časopisje se je združilo včeraj v splošni obsodbi protitujskih demonstracij, ki so se završile tekom zadnjih par dni.

Temps pravi:

— Ze več dni so se vršili v Parizu najbolj obžalovanja vredni dogodki. Teh dogodkov ni treba pretiravati, a če se ne bo ustavilo brutalne bedastosti gotovih posameznikov, bodo smatrali to za znak razpoloženje cele dežele.

NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA"!

Ameriški narod se zastruplja z alkoholom.

Smrtni slučaji vsled zastrupljenja z alkoholom so se povečali za šest sto odstotkov izza uveljavljenja Volsteadove postave.

Smrtni slučaji vsled alkoholizma so se pomnožili za šeststo odstotkov izza uveljavljenja prohibicije, soglasno s tabelami, katere je dala sestaviti Metropolitan Life Insurance Company in katere je izdala v informacije delničarjev v tej deželi in Canadi.

Tabele kažejo, da se je v tekočem letu povečalo število smrtnih slučajev vsled alkohola za 25 odstotkov v primeri s preteklim letom. Kažejo nadalje, da se število smrtnih slučajev iz tega razloga nepristano večja.

Priznava se, da se tičejo tabele 17,000,000 skupnega prebivalstva Severne Amerike, s katerimi ima kompanija opravka. Po udarja pa dejstvo, da potrjujejo tabele številke, tikajoče se cele dežele, katere je zbral urad Združenih držav za ljudsko štetje.

Podatki, katere je zbrala Metropolitan Life Insurance Company, kažejo, da se je število smrtnih slučajev vsled alkoholizma nepristano večalo izza uveljavljenja prohibicije in da je predstavljalo edino izjemo leto 1924, ko je število teh slučajev nekoliko padlo.

Umor v Cantonu še ni razjasnjen.

Župan je odslovil policijskega načelnika Lengela kot nezmožnega. Nov poskus, da zasledimo morilce. — Vodilne organizacije mesta so se pridružile naporu, da oprostimo mesto zločinskega elementa.

CANTON, O., 25. julija. — Župan S. M. Swarts je včeraj za trideset dni suspendiral policijskega načelnika Lengela, s čemur je pritrjal do viška politični položaj v Cantonu, ki je oviral uspešne napore, da se zaloti morilec urednika Melletta, ki je vojeval v svojem listu nepristano boj proti zločinu in korupciji v tem mestu.

Akcija župana je sledila organizaciji komiteja, katerega namen je "očistiti" Canton ter je prišla po nadaljnjem dnevu brezuspešnih aretacij in oproščanj v zvezi z umorom Melletta.

E. W. Hexamer, ravnatelj javne varnosti, je bil imenovan poslujočim policijskim načelnikom. Hexamer je že prišel z reorganiziranjem policijske sile.

Župan ni hotel navesti nobenih drugih razlogov za svoj korak kot one, katere je obrazložil v svojem pismu, s katerim je odstavil policijskega načelnika Lengela.

Lengel je star mož. V par mesecih bo šel lahko v pokoj ter dobival penzijo.

Ze pred tremi meseci je bil suspendiran, a te odločitve ni odobrila Civil Service komisija in vsled tega je bil zopet ustoličen na svoje staro mesto.

Njegovo odstavljenje je bila direktna posledica napadov na njegovo administracijo, katere je vpriporil umorjeni urednik.

Korupcija v suhaški upravi.

Polkovnik Green, prohibicijski ravnatelj v San Francisco, je priznal, da je pil zaplenjeno žganje in da ga je serviral svojim prijateljem

SAN FRANCISCO, Cal., 25. julija. — Polkovnik Ned Green, prohibicijski ravnatelj za severno Californijo in Nevado, je odkrito priznal, da je zavžival zaplenjeno pijačo in da jih je serviral pri "parties", katere je priredil v nekem hotelu.

To presenetljivo ugotovilo je podal, ko je izvedel, da je bil suspendiran iz urada.

Proti večeru je suhaški načelnik odpotoval proti Modesti, kjer namerava pričakovati formalno akcijo zvezne velike porote, ki se bo sestala v ponedeljek, da razmislija o njegovem slučaju.

Dve uri predno so člani justičnega departmanta stopili v njegove sobe v nekem hotelu v dolnem delu mesta ter zaplenili veliko množino izbranih pijač, je razpravljaval Green povsem prostodušno o zadevi.

Zaplenjeno pijačo bodo v ponedeljek predložili kot dokaz proti administratorju. Zvezni pravdnik je rekel, da bo dvignil pet različnih obtožb proti Greenu. Vsaka teh obtožb ima lahko za posledico maksimalno kazen desetih let zapor in globo v znesku \$10,000.

Zinovjevu je odbila ura.

Zinovjev je bil odpuščen kot načelnik političnega sovjetskega urada. Ta poteza znači izpremembo v sovjetski politiki.

MOSKVA, Rusija, 25. julija. — Grigorij Zinovjev, ki je postal mednarodno znan, ker je vodil komunistične delavnosti v inozemskih deželah, je propadel v svoji lastni deželi.

Rdeči križar je bil izgnan iz političnega urada centralnega izvrševalnega komiteja komunistične stranke, najbrž najbolj važne organizacije v vsej sovjetski državi.

M. Rudzutak, sovjetski komisar za transporte, je bil izvoljen na njegovo mesto.

Zinovjeva dolže, da je kot načelnik komunistične internacije nalez razposlal tajne proklamacije in druge dokumente članom različnih panog komunistične stranke. Glasi se, da je storil to v namenu, da podminira sedanji izvrševalni komitej komunistične stranke, katerega glavni član je M. Stalin.

Izgon Zinovjeva bo imel najbrž za posledico izpremembo v zunanji politiki sovjetske Rusije. Domnevajo, da se je pričela ta izprememba na kongresu komunistične stranke leta 1925, ko je Zinovjeva radi predložitve minoritetnega poročila ostro pokaral ministrski predsednik Rikov.

Zinovjev je vodil opozicijo manjšine, ki je zahtevala zatrtje bogatih kmetov. Zahtevala je tudi strogo definirano socijalistično državo, proti rekonstrukcijski politiki večine. Kljub temu pa je bil zopet izvoljen načelnikom političnega urada, ker ga je podpirala delegacija iz Leningrada in ker je bil ob istem času tudi načelnik komunistične internacije.

Zinovjeva je nadomestil kot načelnik Leningrajskega sovjeta marca meseca tekočega leta Niko-

Nasprotujoče se vesti glede Deržinskega.

Pojavile so se govorice, da je izvršil Deržinski, prejšnji načelnik politične policije samomor ali da je bil umorjen.

PARIZ, Francija, 25. julija. — Feliks Deržinski, poljski organizator Čeke ali sovjet. tajne službe, ki umrl pretekli teden, ni ni umrl naravno, soglasno s poročili, ki so prišla z ruske meje. V nekem drugem poročilu pa se glasi, da je izvršil samomor iz obupa, da ne bo nikdar mogel izpremeniti Rusije v pristno komunistično državo.

Njegov samomor je bil baje posledica njegovega poročila na centralni komunistični komitej, da ne more spraviti produkcije tvornice, katerim je načeloval, na višino kapitalističnega predvojnega sistema.

V nekem nadaljnjem poročilu se glasi, da so Deržinskija zavratno umorili najeti morilec, da se na ta način odstrani enega največjih nasprotnikov koncesij, katere se podeljuje inozemcem. Baje je Deržinski odredil aretacijo prejšnjega finančnega komisarja Sokolnikova, ker je hotel baje slednji povečati koncesije, dane inozemskemu kapitalu.

Vspricho teh poročil je izdalo sovjetsko poslanstvo v Parizu ugotovilo, v katerem je zanikalo vse tozadevne vesti ter ugotovilo, da se nahaja Sokolnikov v nekem francoskem kopalšču. Poročila z ruske meje ne navajajo nikakega temelja za govorice o nenaravni smrti, kar je še povečalo skrivnost.

Francoska kolona uničena.

JERUZALEM, Palestina, 25. julija. — V bližini Damaska so vstali uničili neko francosko kolono. Arabska poročila javljajo, da je bilo pobitih 1800 Francozov, dočim so imeli vstahi razmeroma majhne izgube.

la Komarov, ki je bil prej tajnik te organizacije. Ta urad je odgovorjal uradu gubernerja te province ter so ga smatrali vedno najvišjim v sovjetski državi. Številni dobri opazovalci sovjetske politike so takrat izjavili, da izgublja Zinovjev svojo dotedanjo moč.

Povratak Leona Trockega je imel najbrž tudi precej opraka z odstranjenjem Zinovjeva, kajti Zinovjev je bil eden onih, ki so se borili proti Trockemu.

OPOZICIJA PROTI AMER. OBVEZNOSTMI

Senator Borah je obdolžil Churchilla, da namerava kancelirati angleški dolg v Ameriki. — Pravi, da je to resnični vzrok njegovega napada na zakladniškega tajnika Mellona. — Anglija nima nobene prednosti pred drugimi dolžniki.

WASHINGTON, D. C., 25. julija. — Winston Churchill, angleški finančni minister, je postal včeraj predmet napadov senatorja Boraha, republikanca iz Idaho ter načelnika senatnega komiteja za zunanje odnose, ki je izjavil, da vodi Anglež kampanjo za kanceliranje dolgov, katere so napravili evropski narodi v Ameriki tekom svetovne vojne. V nadaljnjem ga je tudi obdolžil, da je povsem napačno razlagal stališče Združenih držav napram tem dolgovom.

Senator Borah je zavzel stališče, da je bil resnični motiv za obdolžbo zakladniškega tajnika Mellona, katero je izrekel Churchill v angleški poslanski zbornici dne 19. julija, uglasiti pot za kanceliranje vseh vojnih dolgov.

Churchill je rekel, da je povsem nebitveno za ameriške davkoplačevalce, na kak način so porabili ameriška posojila v Evropi in da je edina važna stvar, da je bila pri fundiranju dolgov izbrisana sva ta sedmih tisoč milijonov dolarjev iz knjig ameriške zakladnice ter da morajo to breme nositi ameriški davkoplačevalci.

Člani ameriške komisije za fundiranje dolgov pa so odločno zanikali, da so dali angleškim zastopnikom kaka besedna zagotovila.

To dejstvo je poudarjal tudi senator Smoot iz Utaha, tekom debate v senatu glede italijanskega dolga in na to dejstvo so včeraj opozorili ostali člani ameriške komisije za fundiranje dolga.

Senator Borah je poudaril, da je kampanja kritiziranja Združenih držav, katero so vpriporili Churchill in drugi, v resnici kampanja blatenja kot so jo uporabili proti sovražniku tekom vojne.

Borah se je prav posebno obrnil proti obdolžitvam, da so bili zastopniki Združenih držav pri uravnavi inozemskih dolgov materijalistični, da so se izneverili svojim takozvanim idealom in da so pokazali vse značilne poteze Shylocka. V svojem ugotovilu je rekel senator Borah: — Zdi se mi, da vodi Mr. Churchill galipoliško kampanjo za kanceliranje dolgov. Njegova strategija je izvanredna, a nobenega dvoma ne more biti glede njegovih resničnih namenov.

Velika nesreča v West Virginiji.

CHARLESTON, W. Va., 25. julija. — Pri Whitesville, 40 milj od tukaj, je viseči most, na katerem se je zbrala večeraj velika množica ljudi ter gledala neko predstavo. Naenkrat se je ograja pri mostu odtrgala in nad sto oseb je padlo v reko. Dvajset jih je

bilo na mestu mrtvih, sedemindeset pa težko ranjenih.

Povodenj uničila sedem srbskih vasi.

BEOGRAD, Srbija, 23. julija. V Bački je prestopila Donava bregove ter preplavila sedem vasi. Povzročena škoda znaša nad petdeset milijonov dolarjev.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivost ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500 \$ 9.45	Lir.	100 \$ 4.05
Din.	1,000 \$ 18.90	Lir.	200 \$ 7.80
Din.	2,500 \$ 46.25	Lir.	300 \$11.40
Din.	5,000 \$ 92.00	Lir.	500 \$18.50
Din.	10,000 \$183.00	Lir.	1000 \$36.00

Za pošiljate, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lire dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnom pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.-.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo zamore imenovati banka.

Prislo v letu 1925 je imel \$3,992,573.47, v bescedah: — trimilijon — četrdeset in osemsto dolarjev in 47 centov.

Posebni podatki.

Prisloblina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25. ali manj znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$300. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po pismenem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president.

Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00
in Kanado \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za četrt leta \$1.50
Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

POINCARÉ

Raymond Poincaré je postal ministrski predsednik francoske republike.

Kdo ve, če hoče usoda Francijo z njim se bolj kaznovati, ali ga je pa morda izbrala za rešitelja francoskega naroda in vse Evrope.

Najbolj je Nemčija presenečena. Poincaré je namreč neizprosni sovražnik, ne samo Nemčije, pač pa tudi nemškega naroda. To je tekom vojne ponovno dokazal.

Ko je bil potekel njegov termin, je stopil v pokoj in pozabljen. Nemčija se je bila oddahnila. Sedaj, ko je zašla Francija v največje finančne stiske, se je zopet pojavil.

Poincaré naj reši frank in Francoze.

Torej mož, ki je spravil Francijo skoro na rob propada, mož, ki je s svojimi pustolovstvi povzročil, da je francoski denar skoro brez vsake vrednosti.

Briand je pred kratkim označil finančno neurje kot ciklon, ki preti uničiti Francijo.

Poincaré se zaveda silne nevarnosti, ki preti njegovi deželi. Nevarnost bo skušal odpraviti in sicer z domačimi, francoskimi sredstvi. To se pravi, da bodo francoskemu narodu naloženi ogromni davki in da jih bodo morali Francozi plačevati, če se bodo hoteli vzdržati na površju.

Francoski človek je priden, marljiv in patriotičen. Te svoje lastnosti je že večkrat v obilni meri dokazal.

Toda tudi njegov patriotizem ima gotove meje. Neha se pri mošnji.

Francoz zaenkrat nikogar bolj ne sovraži kot Nemce in davke. Davke najbrž še bolj kot Nemce.

Sedaj bo treba francoskemu kmetu plačati davke za dve leti naprej. To je Poincaréjeva zahteva, to je po njegovih mislih edina rešitev franka.

Poincaré obrača, francoski kmet bo pa obrnil. Če bo obrnil sebi v prid ali v pogubo, ga zaenkrat čisto nič ne briga.

Franciji je udarila usodna ura.

Poincaré ne bo potegnil zavožene francoske politike iz blata.

Francijo lahko reši edinole francoski narod. To veliko in uspešno reševanje se bo pričelo, ki bodo Francozi spoznali, da niso izvoljeni narod na svetu, da nimajo pred nobenim drugim narodom nobenih prednosti, da so obdarjeni z istimi napakami in istimi vrlinami kot drugi.

V ozkem sodelovanju Francije z ostalo Evropo leži rešitev Francije in Evrope.

Jugoslavia irredenta.

Zaplemba vtihotapljenega tobaka.

Iz Tržiča poročajo, da so finančni stražniki pri Skoecanju ustavili kamijon, na katerem je bilo 13 kvintalov tobaka in 70 kg cigaret inozemske proveniencije v vrednosti 170.000 lir.

Aretirani so Iv. Mrak, A. Pelegrin, G. Bertoni in J. Sverzut, vzi iz Skoecanja.

Velike goljufije

so se razkrile v trgovini umetnih gnojil v Gorici. Kemistični urad je vzel pri raznih prodajalcih vzorce fosfatov, Tomaževce žindre itd.

Pri preizkuševanju so se dognale grde sleparije posebno v kupčiji s žilskim silitrom in kalijevo soljo. Taka "umetna" gnojila seveda kmetom nis omič koristile.

Ureditev občinskih užikov.

Podaljšani je rok za vlaganje prijav glede ureditve občinskih užikov oziroma razdelitve skupnih zemljišč do 6. junija prihodnjega leta. S tem podaljšanjem je zelo ustrezno prizadetim kmetovalec. Stvar je zapletena in sega globoko v domače gospodarstvo.

Dopisi.

Cleveland, O.

Upam, da mi ne štejete v zlo, da se tudi jaz enkrat oglašam v nam priljubljenem listu Glas Naroda. Omeniti hočem žalostno vest, da je nemila smrt pobrala dobroznane rojaka Frank Meha v starosti 39 let. Doma je bil iz Šostanja na Štajerskem. Tukaj zapuška žalujočo soprogo in v Milwaukee, Wis. pa dva brata in dve sestri.

V Ameriki je bival nad 15 let. Pred leti je bil agilen zastopnik za G. N. Zadnji čas se je bavil s prodajo zemljišč in hiš. Od rojakov je bil spoštovan kot dober narodnjak, kar dokazuje obilna udeležba obiskovalcev ob njegovem mrtvaškem odru ter obilna udeležba pri pogrebu, ki se je vršil v ponedeljek 26. julija iz hiše žalosti 6303 Carl Ave.

Bodi mu lahka tujta gruda! Sorodnikom izrekamo sožalje. Naročnik G. N.

Barberton, O.

V listu Glas Naroda je že bilo poročeno, da je tukaj umrl dne 19. julija Frank Štrukel, doma iz Iga pri Ljubljani. V stari domovini zapuška ženo s tremi otroci, mater in dva brata.

Kot stric pokojnega Franka. Vas jaz prosim, gospod urednik da mi blagovolite priobčiti v Glas

Naroda nekoliko zahvale v imenu žene od pokojnega moža in v imenu nas drugih sorodnikov.

Najlepše se zahvaljujem vsem tistim rojakom in rojakinjam in članstvu obeh društev za udeležbo pri pogrebu. Hvala za darovane vence. Hvala društvu Triglav, št. 48 S. N. P. J. in društvu Domovina. Lepa hvala Columbia Chemical Co., pri kateri je bil pokojnik zaposlen. Darovala je venec in dala več avtomobilov na razpolago.

Hvala delavcem omenjene tovarne, ki so mu še posebej darovali venec.

Prav lepa hvala tudi odhodu in članstvu tukajšnjega samostojnega društva Domovina, kojemu je pokojnik pripadal. Dasi ni bil dolgo član tega društva, mu je vse točno in pošteno izplačala.

Še enkrat moja najlepša hvala vsem skupaj in tudi tistim, ki so s svojimi avtomobili spremili pokojnika k zadnjemu počitku.

Ti na, dragi Frank, počivaj v miru! Preselil si se tja, kjer ni več trpljenja. Sledili ti bomo vsi prej ali pozneje. Kar se rodi, mora umreti.

Želim ti večni mir in pokoj! Naj ti bo gruda hlakha!

Žalujući stric:

Anton Štrukel,

Novice iz Jugoslavije

Rodbinska tragedija pri Koprivnici.

Nedaleč od Koprivnice so našli te dni truplo hčerke radičevskega poslanca Pavla Dombaja. Baro. vdovo Kraljič. Lokomotiva ji je odrezala glavo in razmesarila obe roki in desno nogo. Nesrečna vdova je izvršila samomor radi nesloge v rodbini, ki je trajala dolgo časa.

Bara Kraljič je bila lepa in stasita seljanka. Njenega moža Ignacija so leta 1921 orožniki kot vojne begunce na zasledovanju ustrelili. Tako je ostala vdova sama s šestletnim otročičem ženskega spola. Oče jo je vzel z otrokom vred nazaj na svoj dom, da mu vodi gospodarstvo. Tekom petih let, odkar je postala Bara vdova, je imela vse polno snubecev, med njimi zelo bogate, toda njen oče je bil odločno proti temu, da bi se zopet poročila. Posebno je vzljubila bogatega posestniškega sina Josipa Handžekovića, s katerim je imela tudi že dve leti razmerje. Dogovorila sta se že, da se poročita, toda njen oče ni hotel o tem ničesar slišati. Radi tega je prišlo v hiši ponovno do preprirov in celo do pretepov. Posebno jo je sovražil njen brat, ki jo je 29. junija, ko se je mudil oče v Beogradu, močno pretepel in nato zaprl v svinjak, odkoder so jo rešili pozneje sosedje. Razočarana je Bara Kraljič zapustila svoj dom in je odšla k svojemu stricu v Drnjo. Bila pa je duševno že tako potratna, da je sklenila napraviti obracun s svojim življenjem.

Dne 2. junija se je oblekla v praznično obleko in odšla s svojo 6letno hčerko na sprehod. Potoma jo je nenadoma vprašala, ali bi bila pripravljena iti z njo v smrt. Otrok je začel seveda glasno jokati, nakar se je Bara vrnila z njim k stricu in jo položila k počitku. Sama pa je kmalu nato na tistem zopet odšla, in sicer naravnost proti železniški progi, kjer se je vlegla preko tračnice, in sicer ravno v trenutku, ko je prihajal tovorni vlak iz Madžarske. Strojevodja je skušal hitro ustaviti vlak, vendar je bilo že prekasno. Lokomotiva je nesrečnici odtrgala glavo in ji razmesarila obe roki in nogi.

Interesantno je, da je starega očeta nesrečne vdove ubilo drevo, stara mati je zgorela v opekarni, mati je postala žrtev požara v domači kleti, njen mož pa je bil kot vojaški begunec ustrelen na begu.

Velika falsifikatorska afera v Črni gori.

Cetinjskemu okrožnemu sodišču je bilo te dni izročenih 30 oseb iz podgorijskega okrožja, ki so jih zaprli ob priliki falsificiranja ob-

veznic vojne škode. Ti falsifikati so postajali vedno številnejši. V prometu jih je bilo na tisoče, vendar pa oblasti niso ničesar podvezle proti temu. Zdi se, da so posamezni službeni organi pri ponarejanju obveznic celo sodelovali. Spričo ravnodušnosti oblasti so mnogi smatrali za primerno, da se poleg svojega vsakdanjega dela bavijo profesionalno tudi s falsificiranjem obveznic vojne škode.

To se je godilo skoro celo leto. Šele avgusta leta 1925 so smatrali oblasti za potrebno, da so uvedle energično preiskavo. Ob tej priliki je bil aretiran predsednik sodišča za vojno škodo v Črni gori Petar Pejanović, vendar se pa dosedaj še kljub temu ni prišla cela stvar resno v pretres. Vsa ta stvar se je skušala prenesti na strankarsko polje. To se je obento tudi v Beogradu, kamor so bile poslale gotove osebe, da bi vplivale v tej smeri. Končno je minister pravde prenesel pravico preiskave od podgorijskega na cetinjsko okrožno sodišče. Od tedaj se je vršilo resno zasledovanje krivcev. Oddaljenost sodišča od kraja, kjer so se vršile najhujše zločube, nekoliko otežuje potek preiskave. Z ozirom na obseg afera sodijo, da bo preiskava trajala še več mesecev, ker je pri tem udeleženi nad sto oseb iz podgorijske okolice.

Samomor radi nesrečne ljubezni.

V Zagrebu je radi nesrečne ljubezni izvršila samomor samska prodajalka Edita Planinšek, rodom iz Westfalkega v Nemčiji. Planinškova je prišla šele pred dnevi iz bolnice, kjer se je zdravila več mesecev. Ker ni dobila službe in je bila brez sredstev, je šla prostovoljno v smrt.

Konec nevarne razbojniške tolpe.

Razbojniška tolpa, ki jo je vodil Nikola Kojšević in ki je nedavno napadla poštni avtomobil, kateri je posredoval promet med Obrovcem in Gračacem, je sedaj razbita in deloma že pod ključem. Košević sam je prišel v roke pravice. Orožniška patrolja je izvedla, da se Košević mudi v nekem selu, kjer ga je tudi aretirala. Razbojniku se je potoma posrečilo, da je ubežal. Bežeč je skočil v reko Krko. Ker je imel roke zvezane, je v reki utonil.

ZAHVALA.

Podpisana sem potovala v stari kraj in nazaj z posredovanjem tvrdke Frank Sakser State Bank in sem bila z vsem jako zadovoljna. Štejem si v dolžnost javno zahvaliti se in tvrdko vsem rojakom toplo priporočam.

Antonija Vidie,

Sharon Springs, N. Y.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Nočni čuvaj in vlomilec.

Nočni čuvaj pri tvrdki Šarabon na Zaloški cesti v Ljubljani, Mihael Sitar, je ponoči pri pregledovanju dvorišča opazil človeka, ki je ležal iz pritičnega okna sosedne hiše, v kateri se nahajajo gostilniški prostori Ivane Beretove. Sitar se je za hipec potuhnil, čim pa je bil neznanec na tleh, ga je hotel zgrabiti. Pričela se je borba, vendar pa se je neznanec slednjemu čuvaju iztrgal ter pobegnil. Beretova je zjutraj ugotovila, da je bil izvršen ponoči skozi okno njeno kuhinjo vlom ter si je zlikovec prilastil 500 dinarjev gotovine ter več kovanega drobiža, kar je našel v neki omari.

Nesreča vsled neprevidnosti.

50-letni zidarski delavec Franc Mozetič, stanujoč v Ihanu, je bil zaposlen pri delih hiše Alojzija Brčuna v Zeleni jami. Med delom je postal žejen, zato je smatral polno steklenico kave, ki jo je našel v nečem zaboji pod streho, kot božji dar. Hitro jo je odmašil in začel piti, ne da bi pijačo preje poduhal. Nekaj minut pozneje mu je že pričelo postajati slabo in imel je komaj še toliko časa, da je povedal domačinom, kaj se je zgodilo. Mesto kave je izpil lizol. Mozetič je padel medtem že v nezavest. Prepeljali so ga takoj z rešilnim avtom v bolnico, kjer so mu izprali želodec in je sedaj že izven nevarnosti.

Smrt "brdskega Mihe".

Umrli je na Brdu pri Lukovici 79letni Luka Šimene, daleč naokoli splošno znan kot brdski Miha. Služboval je nad šestdeset let v brdski graščini. Rodom iz Vranja peči je bil moč originalna hribovska korenina. Radi šegavosti in dovipnosti je bil splošno priljubljen, kar je dokazala znatna udeležba na njegovi zadnji poti. Hudomušna osebnost in izvirna govornica rajnega se zrcali v mnogih povestih Janka Kersnika in Frana Milčinskega.

Naveličani sladoledar.

Slastičar ter izdelovalec sladoleda Henrik Kemeter na Celovški cesti v Ljubljani ima s svojimi prodajalci sladke ambrozije nedvomno veliko smolo. Nedolgo tega se mu je iznevil neki prodajalec, ki je pustil svoj voz kar sredi noči v Lattermannovem drevo-redu ter z denarjem pobegnil bogzna kam. Potem pa se je izkazalo, da zgledi res vlečejo. Pobegnil je z izkupičkom tudi drug njegov nastavljenec, France Mlakar iz Peče v kamniškem okraju. Tudi temu se ni zdelo vredno, da pripelje voz domov, marveč ga je pustil zvečer kar na Malgajevi cesti poleg igrališča kluba Ilirije.

Toča v višnjegorski okolici.

Te dni je nastal nad Višnjugoro silen vihar z nalivom. Med nevihto se je vsula kakor leščniki enosno mestoma kakor orehi debela toča, ki je padala nepretrgoma 15 minut. Katastrofalna toča je napravila v okolici Višnjegore ogromno škodo na polju kakor tudi v nasadnih vrtovih in na sadnem drevju.

Wilbur Instant COCOA UBES

Napaden na povratku s sejma.

Kovaški mojster Ivan Poklukar iz Grabč pri Bledu je odšel dne 29. junija s svojim blagom na sejem. Pozno ponoči se je vračal domov. V žepu je imel okoli 1500 Din. gotovine, na vozu pa približno za 4000 Din. železnice.

Pred dvoriščem mlinarja Stojaja, so ga nenadoma napadli mlinar Miha Stroj in njegova dva sinova. Dobil je močan udarec s kolom ali cepinom po desni roki. Poklukar se je le s težavo ubranil z bičem napadalec ter se vrnil končno srečno domov, kamor je odšel poprej v diru tudi že njegov konj z vozom sam. Kasneje so na Poklukarjevi hiši pobili tudi več šip. Kaj je vzrok napada ni znano, zadevo pa ima sedaj v rokah orožništva in pride tudi pred sodišče.

Smrtna kosa.

Na Dobrovi pri Ljubljani je umrla na svojem posestvu Aleksandra Poklukar, rojena Blasnik, vdova po nekdanjem deželnem glavarju kranjskem dr. Josipu Poklukarju. S pokojnico je ležal v grob zadnji potomec znanega slovenskega tiskarja Jožefa Blasnika.

V Slovenj-gradu je umrla Antonija Goll, rojena Stoinscheg, veleposestnica in hotelirka.

Požar v Metliki.

Ponoči je izbruhnil ogenj pri Jakobu Ivančiču. Gasilno društvo je bilo v desetih minutah z malo brizgalno na pogorišču. Čez nekaj časa je stopila v akcijo tudi velika brizgalka, ki je skupno malo brizgalno pogasila v pol ure ogenj. Zgorela so gospodarska poslopja in eno živinče.

Surovež.

Jurij Šramel, 58-letni mlinar iz Sv. Miklavža pri Šmarju, je v prepriro oklofotal Angelo Pušnik. Ker mu pa to še ni zadostovalo, je vzel v roke kamen, ga zagnal Angele v glavo, nato pa še mlatil po nji s "kolekom", da ji je zlomil obe roki. Ker je znan pretepač, je dobil 5 mesecev težke ječe in mora plačati Angele škodnino in sodne stroške.

Pozor slamnikarji.

V četrtek se je vršila seja slamnikarske unije v New Yorku, na kateri je bilo sklenjeno, da plača vsak član pet dolarjev v podporo štrajkujočim krojačem. Uradniki so nadalje sporočili, da so pričeli organizirati delavnice v New Jersey. Delo jim gre gladko izpod rok. Organizirati je treba še štiri, v katerih so zaposlene večinoma ženske.

Kako zaslužiti brez truda \$5.

To je kaj enostavno. Naložite pri nas v s a k teden na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" po 4% \$5.—. Obresti, ki se naberejo do poteka 52 tednov, znašajo nekoliko več kot \$5.—.

Poleg tega imate na strani \$260.— glavnice, znesek, s katerim lahko računate v slučaju potrebe.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Peter Zgaga

Nekega ameriškega iznajditelja so zaprli, ker ni mogel plačati dvesto dolarjev, ki jih je bil dolžan.

To je ena novica. Druga novica je pa ta-le: Pred par dnevi so se v New Yorku pred tisočglavo množico pretepača dva profesionalna pretepača. Pretep je trajal nekaj minut, in vsako minuto sta zaslužila več kot tri tisoč dolarjev.

V splošnem je tako: marsikateri učenjak, ki je izkazal svetu neprecenljive usluge, ie moral lakote umreti.

Pa včasih kaj govorimo o civilizaciji in smo celo jako ponosni nanjo.

Prejšnji mesec je rogovilo po Ameriki več angleških suhaških apostolov.

Hodili so od mesta do mesta ter pripovedovali ljudem, kako blagodejna je prohibicija, kako čudežne učinke proizvaja in kako lepa bodočnost se ji obeta.

Ko so prepotovali dosti dežele, so se vrnili v Anglijo.

Sedaj so sporočili iz Londona, da jih zastran suše ne bo nikdar več v Združene države.

Mogoče bodo pa še kdaj prišli — zastran ameriške pijače.

Nazori mladih ljudi se povsem razlikujejo od nazorov, ki jih imajo stari ljudje.

Družba mladih in starejših žensk se je pogovarjala o poljubih in poljubovanju.

Stara dama je rekla vsa ogorčena: — No, rada bi videla tistega moškega, ki bi me poljubil, če bi jaz ne hotela.

Njena sedemnajstletna hčerka je pa rekla: — Jaz bi pa rada videla tistega moškega, ki bi me ne poljubil, če bi jaz hotela.

Večkrat se pripeti, da je ljubezen že zdavnaj mrtva, dočim ljubosumnost še vedno vztrajno živi.

— Ti nimaš nobenega značaja, — so rekli človeku.

In človek je odvrnil:

— Me nič ne briga in se čisto nič ne razburjam. V sedanjem času te pomanjkljivosti nihče ne opazi.

Neki nemški komunistični list je zapisal, da je Hindenburg podooben krvnemu psu.

Po odrebi nemške vlade ne bo smel dotični list zastran te žalivke dva tedna iziti.

Zavezniki v svoječaso brusili Hindenburgu v zobe dosti hujše žalivke.

Pa jim je nemška vlada že zdavnaj odpustila in skuša skleniti z njimi gorko prijateljstvo.

Belgija je poverila svojem kralju diktatorsko polnomoč. V tem vidi edino rešitev belgijskega franka.

In če ne bo drugače, se bo tudi v Franciji pojavil diktator.

Diktatorji naj si nekaj zapomnijo: lahko je diktirati ljudem, da sklenejo glave. Dosti težje je pa diktirati denarju, da dvigne svojo vrednost.

V New Yorku so se pojavile velike sleparije z ledom. Izdelovalci prodajajo ničvreden led za visoko ceno. Oblasti bodo uvedle preiskavo. Tako se glasi poročilo.

Na podlagi izkušnje bodi ugotovljeno sledeče: preiskava proti ledarjem se bo vršila meseca decembra ali januarja.

Vse preiskave proti sleparskim prodajalcem premoga se pa vrše v najhujši vročini.

V New Yorku je neka družba, ki si je zadala nalogo, da bo podaljšala življenje človeka na 150 let.

Sto petdeset let živeti bi ne bilo napačno.

Toda vprašanje nastane, odkje bo vzel povprečen človek toliko denarja, da bo mogel 150 let živeti.

Laško-angleski dogovor glede Abesinije.

V zadnjem času se mnogo piše o dogovoru, ki sta ga sklenili Anglija in Italija o Abesiniji pred nekako pol letom. Kaj vsebuje ta dogovor, se seveda ne ve; z angleške strani pa so uradno demantirali vesti o razdelitvi Abesinije v angleško in italijanski interesno sfero, kakor se je komentirala prva ta pogodba.

V zadnjih dneh je zopet več govora o tej abesinski pogodbi. Francosko vnanje ministrstvo je objavilo uradno poročilo, da je prišel italijanski veleposlanik baron Avezzana informirati predstavnike Francije o abesinski pogodbi. Bar. Avezzana je izjavil oficijelno Briand, da angleško-francoska pogodba francoskih interesov v Abesiniji niti ne negira niti ogroža. Pogodba iz l. 1906., sklenjena med Abesinijo, Francijo in Italijo, je imela za cilj respektiranje neodvisnosti in integritete Etiopije in sedanja pogodba sloni na istih načelih.

Kar se tiče določb gospodarske narave, je naglasil Avezzana, da ne obsegajo ničesar, kar bi nasprotovalo sistemu prostega tekomovanja v Abesiniji.

Na temelju teh pisanj ni vzroka, tako se naglašja, za nadaljevanje polemike med francoskim, italijanskim in angleškim časopisjem. Vrh tega se bo angleško-italijanska pogodba predložila tajništvu Društva narodov v Ženevi.

Tako uradna zadržila. Ker pa si ne smemo delati iluzij o tem, kaj pomenijo uradni demantiji in diplomatske izjave, mislimo, da obsega italijansko-angelski sporazum še marsikaj drugega nego brigo za neodvisnost in tегriteto Abesinije. Vse kaže, da so se diplomati ipak dogovorili o nečem, ker je blizu onega, kar se v diplomatskem svetu imenuje razdelitev dežele v interesne sfere.

Abesinija je razen Liberije, ki so jo ustanovili Američani za one svoje zamorce, ki so se želeli iz Amerike vrniti v svojo staro afriško domovino, danes edina dežela v Afriki, ki je ohranila svojo neodvisnost. Toda malo je manjkalo, da ni postala tudi Abesinija evropska kolonija, in sicer pred tridesetimi leti, ko so si jo hoteli pokoriti Italijani in si urediti tu svojo prvo kolonijo. Ali junaški Abesinci so hrabro branili svoje gore, ki jih je že priroda opremila kot nalašč za obrambo in poslali Italijane v bitki pri Addui s krvavimi glavami nazaj.

Od takrat so se razmere okrog Abesinije zelo spremenile. Italijani so si odbrali abesinsko obalo ob Rdečem morju, vrh tega pa so si prisvojili na jugu od Abesinije somalske dežele, obširno ozemlje Somalskega polotoka, ki pa ni rodo vitno niti posebej obljubeno. Ali ustanovljena je dobra osnova za razširjenje italijanskega vpliva v Abesinijo od južne strani.

Velika svetovna vojna ni prinesla niti slave niti velikih materialnih uspehov Italiji. V Rimu so bili osobito prizadeti, ker se jim ni posrežilo doseči povečanja italijanske kolonialne posesti. Dosegli so v tem pogledu le drobtinice; Francija jim je dovolila neznanost izboljšanje meje med Tunisom in Tripolitanijo, a Anglija prav tako obmejno korekturo na egiptovski strani, toda v obeh slučajih gre samo za neznatne oaze. Poleg tega ji je Anglija konecdirala tudi večjo korekturo meje ob reki Jubi, to je na južni meji somalskega ozemlja. Z vsemi temi izpremembamami se je italijanska afriška posest le neznatno povečala, komaj nekoliko ozaokrožila. Razširiti kolonialno posest bi mogla Italija samo na račun Abesinije; tu bi ji bilo razširjenje tem večje koristi, ker bi z njim spojila svojo somalsko in eritrejsko kolonijo.

Seveda se more kakršnakoli sprememba v Abesiniji izvesti samo v sporazumu in po dogovoru z obema kolonialnima veleislama, ki prihajata v poštev, t. o. z. Anglijo in Francijo. Anglija ima v sosedstvu Abesinije egiptovski Sudan, kjer je pravkar izvršila kolonialna vodnotehnična dela, ki tvorijo osnovo njeni velikopotezno

zasnovani gospodarski politiki. Potem pa ima Anglija tudi vzhodni kos Somalske dežele. Francija ima v bližini ob Rdečem morju majhno obrežno kolonijo, sicer pa se težišče njene kolonialne politike ne nahaja več ob Rdečem morju, odkar jo je angleška premoč izpodrinila tako ob Suez kot v Egiptu in odkar si je izgradila tako bogato in zaokroženo kolonialno posest v zapadni Afriki. Ali Francija ima velik vpliv v Abesiniji, ki se uveljavlja v izdatni meri v živahnih trgovinskih zvezah in sploh v prijateljstvu med obema državama. V Parizu nikakor ne bodo naklonjeni načrtom, ki bi hoteli mimo Francije predrugačiti današnje razmerje Abesinije do evropskih vesil, zato je razumljivo, da hiti Italija zagotavljati v Parizu, da angleško-italijanska pogodba ne vsebuje ničesar, kar bi moglo žaliti Francijo.

Toda zdi se, da je treba ostati skeptičen. Anglija zadnja leta dosledno podpira italijansko politiko in zelo verjetno je, da je na tihem dala zagotovila Italiji tudi glede pomoči v abesinskem področju, da si s tem zagotovi njeno podporo v drugih zvezah.

NESRAMNA PROVOKACIJA FAŠISTOV

Pariški "Quotidien" poroča sledeče:

Gg. fašisti pretiravajo. Niso zadovoljni, da so odpravili svobodo v svoji državi, sedaj bi jo najraje potepali z nogami celo v Franciji. To lahko razvidimo iz sledečega dejstva:

Pred nekaj dnevi so priredili socijalisti na Savojskem (v Franciji) po deželi vrsto predavanj, kojih predmet je bil: socijalizem, fašizem, Matteotti. V obmejnem kraju Modanu so socijalisti sklenili, da se tu predavanje o fašizmu in Matteottiju ne vrši, da ne bo prišlo do kakih manifestacij.

Mesto pa da bi bili fašisti za to hvaležni, so poslali nesramno pisno modanskemu županu, kjer pravijo med drugim, da odklanja vsako odgovornost za posledice pri predavanju socijalistov. Podpisani so italijanski konzul v Modanu (prvi francoski postaji ob meji), italijanski postajenačelnik in italijanski obmejni železniški, poštini in carinski uslužbenici.

Na to nesramno provokacijo je modanski župan, ki je francoski javni funkcionar, odgovoril z mirnim, a energičnim pismom, v katerem je opomnil fašiste, da nimajo opravljati policijskih poslov v Franciji, da je župan edini za to postavljen, da skrbi za javni red v svoji občini, in da zelo slabo cenijo gostoljubnost modanskih meščanov, če skušajo nanje delati pritisk na tako javen način.

Iz tega poročila razvidno, da počenjanje fašistov povsod zadeva na resen odpor. Na najlepšem potu so, da Italijo pri vseh sosednih čim najbolj osvojevajo — sistem, ki so ga dosledno izvajali nemški nacionalisti pred vojno... in kojega rezultate bi si fašisti lahko vzeli za zgled, kako se ne sme postopati.

Nenavaden trik.

Iz kupeja železniškega vlaka v Berlinu, je stopil neki gospod. V tem trenutku je priskakljala k njemu neka mlada dama, mu ovila roke okoli vratu, ga večkrat poljubila in rekla: "Oh, papa, kako se veselim, da si prispel!" Stari gospod je damo objel z obema rokama in jo pritisnil na prsa. Mlada dama je nato pogledala tujcu v obraz in izrazil presenečenje, saj se je zrealiziral z njenega obraza. "Ali saj Vi niti niste moj papa!" je zajecjela in se hotela iztrgati iz njegovega objema. "O sem", je izjavil tujec in jo privlekel k sebi. "Jaz sem vendar tvoj papa in ti so moja že dolgo izgubljena hčerka in ne izpustim te preje, da dovim kakega policaja". Ko je stražnik prišel, je na žel diamantno iglo starega gospoda v roki mlade tatice.

POTUJOČI MUZIKANTI

Maj in pomlad sta njih sezija. Po zimi ni ničesar za umetnost, a obenem s solnceom ožive tudi umetniki. Siv, zabrek, neobrit človek šepa težko okoli Arbata. Zdjaj z lokom, zdaj s prsti izvabi nekaj glasov iz oguljenih gosli in votlo, pritrigan prične peti zdaj iz opere, zdaj nekaj cerkvenega, zdaj zopet "Fausta". Težko je razločiti, kaj poje, a nekdanji aristokrat in general (nahaja se namreč v njih ulici) imajo usmiljenje in mu mečejo bakrenega drobiža. Pevece s čim mračno zahvaljuje operna zvezda, a za stare dni mu je ostala le beračija. Iz ozkih ulic pridemo na šumeti žvenketajoči in tuleči Arbat. Avtomobili prehitevajo tramvaj, ljudje divjajo naprej. Paglavci prosijo milosrčje in groze neradodarnim meščanom. Zadnjič so neki Švedinji, pisateljici Ani Kjoellen, ki ni hotela izpustiti ročno torbico, z britvijo skoraj odrezali dva prsta. Nenadoma se začujejo mehki glasovi flavte. Ob postajališču tramvaja sedi sredi gneče na stolčku sle pgoдец s kapo na kolenih. Flavta vzdihuje o "sinjem morju", ponavlja vesele operne popevke, a le malo kdo postoji in prisluhne. Slepčec služi šele zvečer, ko gredo ljudje na sprehod.

Par ulic dalje vam reže ušesa hrupav ženski glas. Na oglu stoji starišča pevka v predpotopnem povrniku, in predpotopnem klobuku. Strašno se čujejo iz brezobnih ust ljubezenske pesmice in na starem nagubancem obličju ni videti več sledov nekdanje lepote. Če pa skočimo v tramvaj, slišimo drugačno, sodobnejše petje. Tod nastopa raztrgani paglavci, ki je skoraj izgubil svoj glas od neprestanega kričanja. Obupno, a vendar temperamentno poje o "slaven v dolini in siroti v tujini". Toda pesmi je konec, čim se prikaže sprevodnik. Več uspeha ima po tramvajih kolodvorskega pasa reven mladič s ščipalnikom na nosu, na tenkih nožicah in z umetniško širokokrajnim klobukom. Z balalajko v roki se je vtihotapil na voz, ko je sprevodnik delil listke, in sedaj poje vesele kuplete o sovjetih in Sibiriji, popih in rdečih vojaki. Njegovo petje ugaja in potniki celo prosijo sprevodnika, naj mu dovoli peti še dalje. Na željo občinstva ponovi svojo pesmico nato gre s klobukom od enega do drugega, pove za slovo še eno pesmico in se poslovi, da njame na postajališču novi vagon.

Na Teatralnem trgu, na Krasnem in na Nikolski ulici tulijo sredi množice velikanska žrela javnih radiofonov. Potrpežlivi slušatelji vjamejo zadnje novice o prevratu Poljskega, o londonski stavki, včasih pa poslušajo tudi operno petje ali sinfonično godbo. Drugo občinstvo je na trgovski Taganki, na periferiji. Tam hodi "človek-orkester", "jazz-band", kakor ga imenujejo njegovi čestileci, z orjaško harmoniko in zračno cevjo na nogi. Roke ne bi mogle zgnesti dovolj zraka. Harmonika res doni, kakor cel orkester. Dobrovoljčki kličejo umetnika k svojim mizam, rečejo mu "ti" in vsakdo si naroči svojo priljubljeno pesem. "Orkestru" sledi za petami njegova mračna in godrnjava soproga. Pobira denar in o stro pazi, da mož ne zapije zasluška. Če ga pogoste z vinom, šteje kozarec in ga ustavi, k ose ji zdi, da je preveč. Ona pozna mero "orkestra" pa jo mora ubogati. Zdjaj je najel tega človeka za zvečer neki zakotni kino, kjer služi lepe denarce.

SAM SEZIDAL CERKEV

Italijanski zidar Mazzoli je te dni dozidal cerkev v Venezanu, ki jo je sam gradil 32 let. Leta 1894. je namreč tamonjni župnik dobil od svojega prijatelja — arhitekta načrt za zgradbo nove cerkve ker se je stara že podirala, a ni imel sredstva, da bi najel zidarja. Dela se je torej lotil zidar Mazzoli sam, ki je včasih dnevno položil po 800 opek, mnogo materiala pa je pobral od stare cerkve. Mazzoli je te dni rešil svojo veliko nalogo, pri kateri je ovisel in dopolnil 68 let.

Avtonomizem v Alzaciji.

Francija je v zadnji dobi vedno bolj pozorna na pojav v Alzaciji in Loreni, ki ga nekateri imenujejo regionalizem, drugi pa avtonomizem, pa tudi že z ostrejšimi izrazi. Mora se priznati, da se je to gibanje zadnji čas zelo ojačilo; nje govni nasprotniki trdijo, da najbolj od one dobe dalje, ko se je pred dvema leti močni režim Poincaréjev umaknil zmernejšimi politiki leve, ki jo je vodilo stremljenje po zblizanju in sprizajzenju z Nemčijo.

Alzaški avtonomizem ima razne nijanse. Najmočnejši tabor ima v klerikalni alzaški ljudski stranki, katere odpor proti francoskemu centralizmu je zelo razumljivo, osobito odkar je na vlado levičarski blok, ki niti v teoriji niti v praksi ni prikrival svojega odločnega protiklerikalnega stališča. Klerikali so nasprotovali že ves čas po osvoboditvi Alzacije Lorene unifikaciji, saj so se s tem branili zoper moderno francosko upravo in zakonodajo, ki seveda njim ne more biti po godu. Konfesijski momenti stoji za alzaške klerikalce tudi sedaj v ospredju in se regionalnimi interesi dežele jih drapirajo.

V zadnji dobi so zborovala zastopstva alzaške radikalne in radikalnosocijalistične stranke, kjer so prav tako prišla do uveljavljanja avtonomistična ali vsaj regionalistična stremjenja. Slično se je pojavilo na zborovanjih gospodarskih društev in korporacij. Velik del nezadovoljstva se obrača zoper sedanji šolski sistem in skoro splošna je že postala zahteva po reformi šole: zahteva se tak osnovni šolski ponuk, ki bo upošteval jezikovne razmere v deželi in ne bo enostavno prenos školskega sistema iz ostale Francije, sicer da se otroci na naučijo niti nemškega niti francoskega jezika dovolj. Zahteva se dvojezična šola, in sicer tako urejena, da se vrši v nemških predelih pouk spočetka v nemškem jeziku. Zahteva se ču-

vanje domačih alzaških interesov in večje spoštovanje vsega, kar je specijalno alzaškega. Vendar je treba naglasiti, da le skrajni zahtevajo tudi zakonodajno avtonomijo, večina politične javnosti pa govori le za upravno avtonomijo, zakonodajno pa odklanja Popolnoma odklonilno stališče napram regionalističnemu alzaškemu m. u. stremljenju pa zavzema slejkoprej socijalnodemokratska stranka v Alzaciji in Loreni.

Nacionalistični krogi v Franciji nastopajo zelo ostro zoper alzaški avtonomizem, trdeč, da se za njim skriva nemški iredentizem, ali da ga vsaj podpira in izrablja. Očita se, da je škoda, ker ni Francija poglaga onih nešteti Nemcev, ki so prišli po l. 1871. v deželo na razna upravna mesta, a so po l. 1918. radi na novo ustanovljenih rodbinskih zvez želeli ostati na svojih mestih pod Francijo. Trdi se, da je Francija pustila nad 100.000 takih Nemcev v deželi. Tudi glede zapostavljanja domačinov se skušajo očitki ovreči, češ, po l. 1871. je Nemčija vrgla v Alzacijo-Loreno nad 300.000 ljudi, da so zavzeli v njej vsa boljša mesta, dočim jo je moralo na tisoče Alzačanov odriniti v Francijo in njene kolonije, sedaj pa ni v vseh treh novih departementih več kot 25 tisoč Francozov, ki so prišli iz stare Francije. Opozorja se na to, kako nemška obrambena društva z največjimi simpatijami spremljajo avtonomistična stremjenja, v nadi, da bi jih mogli o priliki eksploatirati v svojo korist.

Vsaka sprememba v državni pripadnosti rodi neprijetne posledice: mi v Jugoslaviji poznamo to prav dobro. Uverjeni smo, da tudi težave v Alzaciji in Loreni ne bodo šle preko tega okvira in da jih bodo Francozi, ki so dosegli že toliko uspeha s svojimi naravnimi talenti, obvladali popolnoma.

— "Jutro".

Čedna tiskovna svoboda.

Zdi se, da vlečejo tržaškega "Piccola" iz sramotne blamaže, ki jo je doživel ta čedni list s falzificiranimi okrožnicami, tržaški cenzorji, oziroma prefektura sama. Kakor znano, je hotel "Piccolo", z namigavanjem na neke okrožnice, ki jih je prejel svetoivanski župnik od nekega slovanskega propagandnega odbora, izzvati novo gonjo proti slovenski in hrvaški duhovščini in proti organizaciji krščanskih socialistov. Na odločen protest svetoivanskega župnika, da bo nastopil sodnijskim potom, ako "Piccolo" ne podpre svoje trditve z dokazi, je list objavil dve "okrožnici". Narodne stranke v Istri s podpisom g. Milanoviča, kaplana pri Sv. Ivanu, ki sta bili poslani g. župniku, tudi pri Sv. Ivanu. "Piccolo" je upal na senzacijo. Tedaj pa se je oglasil v uradni listu g. Milanoviča in zahteval s svoje strani pojasnilo. Ravnatelj mu je širokopotezno ponudil "originalna okrožnica", ki jih je g. Milanović takoj spoznal za falzifikate. Naslednje dni je "Piccolo" priobčil dementi g. Milanoviča s tako previdno pripombo, s katero je skušal zmanjšati vrednost dementija in omiliti svojo blamažo, da so se zgražali vsi časnikarji v Trstu, ki se kaj dajo na svoj poklic. Da stvar zaokroži, je "Piccolo" v istem članku zapel gloriozno oficijelno... Jugoslaviji in g. Ninčiču! G. Milanović je nato v "Pučkem Prijatelju" objavil po "Piccolu" obe okrožnici in na podlagi vsebine in oblike prav lahko dokazal, da so to čisto navadni in nerodni falzifikati, za katere so takoj zgrabili gospodje pri "Piccolu" polni sovraštva do vsega, kar je slovanskega, sovraštva, ki jim je zatmenilo tudi ono malo previdnosti, ki jo je treba še danes tudi ultrarežimskim listom v Italiji. Milanovičev izjav je v glavnem posnel tudi "Mali list". Izjava ni bila naperjena proti oblastem; nasprotno, g. Milanović je zahteval od oblastev, da uvedejo strogo preiskavo. In kaj se je zgodilo? "Piccolo" je spravila iz-

zadrede tržaškega prefektura s tem, da je dala zapleniti "Pučkem Prijatelju" in "Mali list".

Takega škandala še ne pozna kronika fašistovskih cenzorjev. S tem se že v neha. Slovan v Italiji se danes ne more braniti niti pred napadi listov, ki operirajo s falzifikati! V popolno sliko "Piccolijeve" grdobije moramo še omeniti, da ni "Popolo di Trieste" oficijelno glasilo fašistovske stranke, ki je torej vsaj tak fašistovski kakor "Piccolo", omenil o vsej zadevi niti besedice. "Popolo" se pred fašisti pač ni treba bati oštrov ne liberalizma, ne demokratizma, ne ljubimkanja s socialisti in tudi ne avstrijakantstva.

MILIJARDER — VLOMILEC

Dunaj ima te dni zopet svojo senzacijo: pred sodnim senatom stoji mladi multimilijonar Hans Schwartzbarth, osumljen žvez z zloglasno apaško družbo ki jo teži cela vrsta večjih vlovov, izvršenih v novembru l. l.

Hans Schwartzbarth je znan dunajski veletržec z lesom. Njegovo ime pa je na slabem glasu radi številnih špekulacij, posebno pa se je mož proslavil pred dobrim letom, ko je pri neki gozdovni kupčiji na Koroškem oškodoval veleindustrialec Urbana v St. Poeltu za milijard avstrijskih kron.

Letos pozimi je dunajska policija končno izsledila, da stoji magnat Schwartzbarth na čelu sedmeročlanske vlomilske družbe, ki je lani koncem oktobra pri vlovu v dunajsko trgovino pobrala za 12 milijonov vrednostnih papirjev, kmalu nato 3. novembra pa oplenila glavno tobakšno zalogo v Inmostu in jo oškodovala za 12.000 šilingov.

ADVERTISE in GLAS NARODA

PET ŽENSK UTONILO

Vas Nadost leži južno od Košice na levem bregu reke Hernad preko slovaško-madžarsko mejo. Katoliško prebivalstvo te vasi je delalo tudi na praznik Jana Husa. Že ob štirih zjutraj so odhajali ljudje z doma, da porabijo krasno vreme za okopavanje krompirja in druga poljska dela. Oni, ki imajo njive na desnem bregu reke, so se hoteli prepeljati na drugo stran s čolnom, v katerem je bilo prostora največ za šest oseb. Do 6. zjutraj je prevažal cigan, ki si služil na ta način kruh, ljudi čez naraslo reko. Dan je bil krasen, tako da se kmetje opoldne niso hoteli vrnati, da bi delo na polju ne zastalo.

Ob dveh popoldne so se začeli zbirati črni oblaki in kmalu je prišla strašna nevihta. Ljudje so delali na polju do zadnjega trenutka. Šele ko se je vtila ploha, so hiteli domov. Cigan je prevažal vlačane v največjem nalivu. Nestrpne in do kože premočene kmetice se pa niso hotele sprizajzeniti s tem, da gre v čoln samo šest oseb. Tako se je zgodilo, da je sedlo v čolnu poleg cigana naenkrat 12 kmetice. Ko je priplaval čoln na sredo narasle reke, se je nenadoma prevrnil in nastala je nepopisna panika. Ciganu se je posrečilo splavati k bregu. Dva kmetiska fanta sta skočila v valove, rešila sedem kmetice, pet žensk pa je utonilo. Njihovih trupel niso našli, ker jih je odnesla reka na Madžarsko.

O delovanju tržaške občinske uprave od 1922 do 1926

priobčene sindaca dr. Pitaceo dolgo poročilo, katero naj bi s pridom prečital visoki fašistovski komisar Ricci, da bo prav presojal župana in delovanje občinskih svetnikov po vojni.

Pitaceo razlaga, kaj se je vse storilo in kaj načrtalo, posebno še naglašja šolsko polje, ali pomagalo ne bo nič. Občinski zastop je bil obsojen na razpust in novi občinski svetniki morajo biti možje čistega fašistovskega duha.

Tako veli komisar Ricci, pa če tudi je Pitaceo morda užaljen.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Vsem prijateljem in znancem naznanjam žalostno vest, da je 17. julija umrl naš ljubljeni mož, oziroma oče

FRANK PLANINŠEK

Najlepšo hvalo izrekamo tem potom vsem, ki so ga prišli kropiti ter ga spremili na pokopališče, posebno društvom sv. Jožefa, in sv. Lovrenea.

Zahvaljujem se častitemu Rev. J. M. Jeyniku za pogrebne obrede ter sledenji družinam za darovanje vene. Istotako tudi Jos. Planinšku, Ig. Planinšku, Frank Ceglarju, Frank Žigonu, Jack Franku, Jos. Planinšku, Greg. Planinšku, Frank J. Novaku in njegovim sodelavcem, dr. sv. Lovrenea in Jos. Kaminu za darovano sv. mašo. — Zahvaljujem se tudi družinam J. Novak, J. Cerar, J. Terček, Mrs. Mary Tedesco, Miss Angelina Švigel in Mrs. Rupnik, ki so nam na en ali drugi način pomagali v teh žalostnih dnevih. — Še enkrat vsem skupaj: prisrčna hvala! Ti pa, dragi mož, oziroma oče, počivaj v miru in na svidenje nad zvezdami!

Zaljubljeni ostali:
Jera Planinšek, žena.
Frank, Stanley, David, sinovi.
Frances, Mary, Viktorija, Ana, hčere.
Joseph, Ignac, brata.
Rozie Ceglar, sestra.
V Forest City, Pa. 20. julija 26.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI: —

Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zadovoljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, katere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zadovoljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrežemo našim rojakom, smo se odločili prirediti

JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET

s parnikom

"PARIS"

KI ODPLUJE IZ NEW YORKA,

dne 11. septembra, t. l.

V to svrhu imamo rezerviran poseben oddelek III. razreda v sredini parnika, najboljše kabine z 2, 4 in 6 posteljami.

Rojaki, nudi se Vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušenega uradnika, ki Vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, stariše, soproge, otroke in sorodnike, ki Vas morda že leta in leta željno pričakujejo.

Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj naznani in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimprej se kdo zglaši, tem boljše kabino bo imel na razpolago. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem rojakom na razpolago naš potniški oddelek.

FRANK SAKSER STATE BANK

Potniški oddelek.

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

76

(Nadaljevanje.)

— Dobro, priznam, to ni bilo prav, — je rekla po malem odmoru previdno.

— Moj Bog, položaj je pogosto tako mogočen. Prine je govoril o svoji zaroki. Celo tvoj oče bi ne vzel tako tragično kot ti.

— Moj oče je časten mož.

— Torej se bo streljal s princem Filipom.

Obraz Hilde se je spuščil od strahu in pošla ji je sapa.

— Če se mu kaj prigodi, bo vsaj v obeh svojih brezmadnežne hčerke opral svojo čast, — je rekla Georgina porogljivo. — To je tvoj namen, kaj ne?

Hilda je stisnila pesti in postala je odločna.

— Naj se zgodi, kar hoče, to je v božji roki. Jaz moram storiti svojo dolžnost ter mu sporočiti, kar sem videla.

— Dekle, ali si prisvojeno? — je vzkliknila Georgina, ki se je resno prestrašila. — Tega ne smeš! To bi ga umorilo, tudi brez krogla prince. Ali ne veš, da me ljubi? Da je ta ljubezen tako zrasla z njim, da bi poginil, če bi mu jo vzeli?

— Ti si vedela to in si vendar mogla tako brezčastno ravnati? Ti igraš to igro že dolgo, — sedaj vem to, sedaj, ko so se mi odprle oči — in jaz te zaničujem!

Kako zelo podobna je bila Veri v tem trenutku! Že enkrat poprej ji je stala ženska na tak način nasproti, obsojajoča.

Ta ženska je bila sedaj kljub svojim velikim principijem zaničevana, ona pa je ostala na višku. Ali naj jo strmoglavi sedaj ta druga? Prevzel jo je praznovenen strah, a obenem tudi velika drznost.

— Poslušaj me vendar ter stori nato, kar hočeš, — je rekla, energično dvignila glavo ter zrla na Hildo z bliskajočimi se očmi.

— Da, prav imaš, skušala sem se zabavati kot sem se pač mogla. Kdo pa je kriv tega? Tvoj oče. — On je dober z menoj, a on pripada državi in razventega je star mož. Predno obsojajo ženske, ki so pripravljene ukrasti si nedovoljeno srečo, vprašajte najprvo, kašen je zakon, — če ni sree v njem prisiljeno stradati. Ne to, kar sprejemamo, temveč to, kar dajemo, tvorijo vsebino življenja. Ali meni, da mi je zadostovala ljubezen tvojega očeta, katero sem morala poleg tega še deliti s tebo? Ne, moje lastno sree je ostalo pri tem mrzlo in vsled tega mu nisem vzela ničesar, če sem dala nekoliko drugim. Se vedno sem mlada ter hočem uživati življenje. Ne uvidim, kdo naj bi imel pravico zabraniti mi to. Tvoj oče je srečen kljub temu, naše ime stoji neomadeževano pred svetom in s kakšno pravico bi me smela ti potegniti v blato?

— S pravico žaljene morale, — je rekla ter se spomnila, da se je že enkrat poslušila teh besed, katere je nato tako britko obžalovala. V sedanjem slučaju pa je imela prav. In medtem ko je zrla v razburjeno lice mačehe, je imela občutek, da je vse to, kar je govorila Georgina, frivočno ter posledica življenjskega naziranja, ki se je neizmerno razlikovalo od njenega lastnega.

— Morala!

Georgina se je zasmejala.

— Morala, moje drago dete, — je fraza. Delaj, kar hočeš, a glej, da bo ostalo skrito, to je temeljni princip cele morale.

— In Vera? — Ti si jo obsodila.

— Ali sem mogla drugače? Uboga norica je igrala svoj srčni roman pred očmi vseh.

— Ti si imela drznost obsojati jo? — je vprašala Hilda trdovratno.

Georgina se je skoro veselo ozrla nanjo.

— Hilda, poslušaj sedaj pametno besedo. Pozabi, kar se je zgodilo in vedno ti bom skrajno popustljiva mati.

— Ne imenuj te besede, — je zakričala deklica. — Hvala Bogu, da vsaj to nisi, hvala Bogu!

Georgina je smatrala za primerno, da presliži ta vzklik Hilde.

— Torej mi obljubljaš?

— Ne, ne morem. Ne morem biti tvoja sokrivka in nočem, — je končno stisnila skozi zobe. Nekaj sovražnega ji je sijalo pri tem iz oči.

— Hila, — je skušala Georgina še enkrat ter položila svojo roko na ramo Hilde. Slednja pa je skočila nazaj, kot da je poleg nje strupena golazen.

— Ne dotakni se me!

Obraz in glas sta izražala sovraštvo.

— V meni vzbujáš stud!

— Dobro, — je rekla Georgina po kratkem odmoru, — stori, kar hočeš, ne bom te ovirala. Ko bo pa tvoja bahaška čednost zmagala ter bo ležal tvoj oče mrtev pred tvojima nogama, potem bomo videli, če ne boš proklinjala morale, ki te sili sedaj nepopustljivo k govorici. Pogosto je molk plemenitejši in bolj obziren kot pa resnica, ki nič ne koristi. Srdna obsodba tvojega očeta počiva sedaj v tvojih rokah. Spomni se tega, kar sem ti povedala sedaj.

Neizmerno zaničljiv pogled je vrgla Hilda na blede, razburjeno žensko, a ni ničesar odgovorila. Odšla je ven.

Tako! Tako nedolžno naj bi bila torej meja med krivico in pravico, da bi bilo takorekoč delo otroške ljubezni, če molči! Ali naj gre poleg svojega očeta z zavestjo sramote, ki mu je bila storjena, ne da ga pozove, naj izbriše to sramoto?

V svojem sreju je bila prepričana, da je treba le njene povesti, da vzbudi v sren moža prav tako veliko zaničevanje do žene ob njegovi strani kot je plantelo v njej in prisegla si je, da bo storila vse, kar bo v njeni moči, da napravi rano manj bolešno.

Georgina je ostala v strašnem duševnem in čustvenem razpoloženju. Če bo Hilda res izvedla svoj blazni načrt ter povedala državnemu svetniku to, kar se je zgodilo, ni bila še popolnoma gotova, kakšen bo konec. Seveda, ljubil jo je s strastjo in nežnostjo, ki se ji je zdelo pogosto dolgočasna, katero pa je smatrala v tej uri za svoje edino upanje. Glede časti pa je bil vendar fino čuteč mož in to je pogosto s presenečenjem opazila. Ali ne bo njegova ljubezen slabša v boju s častjo? In če bo res posegel po zadnjem sredstvu, katero je namignila Hilda, da jo prestraši, — kaj potem?

Ona je bila uboga, penzija udove je bila majhna — in pred njo je ležala starost, polna pomankanja.

Georgina se je stresla. Prvikrat je obupna vila roki in prvokrat je bila vsa iz sebe.

Kakšna ironija usode! Ravno v trenutku, ko se je hotela s o-hlajenim sree posloviti od moža, za katerega se že davno ni več brigala v svoji omahljivosti, jo je morala zaslediti Hilda. Greh je vršila neopaženo, a zadnji trenutek, ko je izpustila prince s konvencionalnim smehljajem prijateljstva, katerega je imela vedno pripravljeno za take prilike, naj pomenja njeno pogubljenje?

(Dalje prihodnj.)

J. B. Harris-Burland:

Morski som na straži.

Odprl sem oči in se nisem mogel domisliti, kaj se je zgodilo z menoj. Temno sem se spominjal, da sem neznožno dolgo križaril v čolnu po širnem oceanu s štirimi tovariši in da smo poginjali od gladu, žeje in vročine. . .

Pogledal sem okoli sebe: ležal sem v senci palme, ki so v prijetnem vetriču šumele nad menoj. — Nisem bil več žejen in gladen, — morda sem bil umrl in se sedaj nahajam v raju? Od utrujenosti sem v teh sladkih občutkih zaspal.

Ko sem se zbudil in spet odprl oči, sem se nahajal na istem mestu pod palmami. Pet korakov od mene je stal možak, ki se mi je približal in dejal:

— Izven nevarnosti ste.

— Da, — sem odgovoril slabotno, — toda, kje sem?

— Na zapuščenem, osamljenem otoku sredi oceana. Če bi bili umrli, bi bilo isto. Če bi vas moja žena ne bi negovala, bi vas danes ne bilo več med živimi.

— Zelo sem hvalečen vaši ženi, — sem dejal in se skušal nasmejati. — Torej le niso bile sanje, ko sem čutil nekaj mehkega na svojih ustnicah in videl krasen ženski obraz, ki se je sklanjal čez mene.

— Vi boste še končali na vislakah, — je dejal mož. — Valovje je gnalo vaš čoln naravnost preko čeri, a se ni niti ene dotaknil ter je tako srečno priplaval v laguno. Pripeljali ste se tako varno do brega kakor otrok v zibelki. Oba vaša tovariša, ki sta ležala poleg vas, sta bila mrtva. Bog sam vas je poslal.

— Poslal čoln, hočete reči.

— Da, čoln. Veseli me, da je tu. Ostro sem pogledal možaka: — bil je krepak, širokoplečar, zagorelih lic. Brada in lasje so mu zlati žareli v jutranjem solneu. Obleden je bil v belo plateno obleko, ki je pa bila še silno umazana.

— Dve leti sva že tu, — je dejal. — Ime mi je Mathew Fox. Stopite raje noter, da se malo najest.

Vzel me je v naročje in nesel v leseno kočo.

— Saj lahko sam hodim, — sem zaklical.

Veselo se je nasmejal.

— Seveda, krasen dečko ste. Napol mrtvi!

Odprl je vrata kočice in me ne ravno preveč obzirno položil na stelo v kotu.

— Tu imaš dete, — je dejal svoji ženi. — Jaz imam zunaj opravka.

Nisem ga več poslušal, kajti vsa moja pozornost se je usmerila na žensko, ki je pekla ribo na malem ognjišču in me smehljaje gledala.

— Mislila sva, da je ponoči za vas bolje zunaj; v koči je tako soparno. Storiš sem za vas vse, kar je bilo v mojih močeh.

— Verjamem vam, — sem ji odgovoril in sam pri sebi mislil: Možak je surovina. Za njegovo ženo pa bi skočil v ogenj.

Nadaljevala je svoje delo in nisem se je mogel nagledati. Oblečena je bila v čisto navadno modro obleko, a tako kratko, da so se ji videla kolena. Roke so ji bile gole do ramen in njena koža je bila čudovito bela kakor slonova kost, kakor da je ni nikoli obsijalo solnce. Bila je krepka ženska in videl sem gibanje njenih mišic pri delu. Brezdvomno je morala opravljati že mnogo težkega dela, odkar je bila na otoku. Kar se tiče telesnih oblik, je bila najpopolnejša in najlepša ženska, kar sem jih sploh še kdaj videl. Njene lasje so bili temnorjavi, skoraj črni, in njene oči temne, če je stala v senci. Kadar pa je stopila v solnce, sem videl, da so temnomodre. Začel sem ji govoriti, toda prekinila me je:

— Ne sprašujte ničesar. Moj mož ne dovoljuje, da vam odgovorjam na vaša vprašanja. Kaj vas briga, kdo sva in kako sva prišla sem. Kakor vidite, sva mnogo rešila z razbite ladje.

Zaprli sem oči in si mislil, da je možak gotovo ubegel zločince. — Zastražen ženski pa sem bil prepričan, da je poštena.

— S čim pa se preživljate? — sem vprašal.

— V kakor Robinson z rešenimi konzervami, kokosovimi orehi in ribami, ki jih kar mrgoli v morju. Kuhane in pečene so izberne.

— Drugega ni na otoku?

— Ne, niti živali, niti ptice. Umolknj sem.

Čez nekaj časa so se odprla vrata in Mathew Fox je vstopil.

— Kako vam je ime? — je vprašal.

— Richard Murray.

— Ladja?

— Valerie — pogorela do vodne črte.

— To je vse, kar sem hotel vedeti od vas, — je dejal. — Mary, kaj je s kosilom?

Moja mladost je premagala vse ovire. Naslednje jutro sem bil že dovolj krepak, da sem šel s Foxom ogledat si otok.

Naj položaj je bil silno žalosten. Otočič je bil iz ognjeniškega kamenja, obdan je bil z laguno, na katere robu so koralne čeri branile dostop oceanским valovom.

Naenkrat sem opazil na vodni gladini lagune črno plavuto.

— Somi, — sem dejal; — čul sem, da so izborna jed.

— To je stari Tommy, — se je nasmejal Fox. — Nikoli v svojem življenju nisem videl večjega soma. Ta laguna je njegovo kraljestvo.

— Zakaj zverine ne ubijete? — sem vprašal.

— O, jaz jo imam rad, — se je zasmejal Fox. — Moja žena imenuje tega soma "Stražo", jaz pa sem mu dal ime Tommy.

— Če bi imel puško! — sem zamrmral.

— Nobene puške ni na otoku, in če bi bila kaka puška tu, gotovo ne bi bila v vaših rokah.

Bila je to surova opomba, izgovorjena v tonu, ki bi ga bil v drugem primeru ostro zavrnil. No, s Foxom nisem imel namena se prepirati, toda od tega trenutka sem ga sovražil. In instinktivno sem čutil, da tudi on mene sovraži, saj je imel gotovo vzroke za to, videč da sem tretji človek na otočju, kjer gre tako trda za živež.

Stal je na robu skale in ko sem videl profil njegovega obraza, sem bil skoraj prepričan, da bo prej ali slej prišlo do boja med njim in menoj. Morda me bo skušal strmoglaviti s skale v morje, da postanem hrana njegovemu prijatelju — somu. Ali pa se bo odpeljal z ženo v mojem čolnu in me zapustil samega na otoku.

Spoznal sem, da je ravno možak za to. Civilizacija je bila prepletkala njegovo živinsko surovost, toda po dveletnem bivanju na tej žalostni pečini, se je ta zopet pojavila.

Ogledal sem si otok natančno in spoznal, da je mogoče do njega priti samo po kanalu med čerami, ki so ga obdajale daleč zunaj naokoli v velikem krogu. Ob nje je butalo divje oceanские valovje, dočim je bila voda v kanalu čisto mirna. Le veliki som požerur, ki je plaval po njem, je lahko valoval.

Naenkrat mi je Fox dejal:

— Oprostite mi, da sem vas radi puške tako surovo zavrnil. Toda če je človek dve leti proč, daleč od vsake civilizacije, pozabi na oliko.

— Dve leti ste že tu? — sem prestrašeno vprašal in si mislil, koliko časa bomo pač še ostali v tej strašni samoti.

Vrnila sva se v kočico. Foxove žene ni bilo nikjer. Od sprehoda sem bil tako utrujen, da sem se zleknil na ležišče v kotu in zaspal.

Čez teden dni sem bil že čisto na nogah. Pomisliti morate, da sem bil krepak mlad mož, star 26 let in od zgodnje mladosti sem se že posvečal sportu. Življenje na otoku je bilo silno enostavno.

Lovili smo ribe, jedli in spali. Najbolj sem pogrešal tobaka. Fox ga je še nekaj imel, a je silno zdelil z njim. Meni ga niti za pol pi-pa ni ponudil.

Povedati moram, da ni dolgo trajalo in zaljubljen sem se v Foxovo ženo. Prišli so trenutki, ko sem se srčnoval teh občutkov, toda v splošnem sem bil zadovoljen in

srečen. Tako sem živel tja v en dan, in pozabil sem na čas, ki je hitel naprej, in na ves svet.

Nekega dne sva sedela s Foxom na pečini nad kanalom in ribarila. Nedaleč se je pregibala temna somova senca v modri vodi.

Nenadoma prekine Fox molk in reče:

— Mladi moj prijatelj, sedaj si boste pa morali zgraditi lastno kočico, kakor sem si jaz zgradil svojo. Ne pade mi na misel, da bi vas še dalje časa imel v svoji kočici.

— Zakaj ne? — sem vprašal hladno.

— Na to mi ni treba odgovoriti, ker ste čisto podla mrcina! Skočil sem na noge in stisnil pesti. Zavedal sem se svoje moči: nekoč sem z enim samim udarcem pobil nasprotnika.

— Prokleti pes, — se je nasmejal na glas. — Samo dotakni se me, in te ubijem!

Toda že sem ga bil napadel in ga silno sunil s pestjo v spodnjo čeljust, da je skoraj omahnil. A bil je nenavadno spreten, podstavil mi je nogo in odletel sem v lepem loku v vodo.

Ko sem prišel zopet na površje, je bil moj prvi pogled v smer, kjer se je nahajal som. Zapazil sem, da se naglo premika proti meni. Toda bil sem hitrejši nego on: s par krepkimi sunki sem bil pri skali, ravno pod Foxovimi nogami. Če bi bil hotel, bi me bil lahko sunil z nogo nazaj v vodo. Toda tega ni storil, samo zakrohotal se je na glas.

— Škoda, da vas zdajle moja žena ni videla, — je dejal, se obrnil in šel proti koči.

Jaz sem se ozrl na vodo: temna senca soma je plavala nazaj proti oceanu in izginila. Fox bi me bil lahko uničil, toda prizanesel mi je in radi tega sem ga še bolj sovražil.

Fox je sam izbral prostor za svojo kočico in mi pomagal pri gradnji. Napravila sva jo iz ostankov razbite ladje sredi palmovogaja gaja, ravno na nasprotnem koncu otoka, kjer se je nahajala njegova kočica. Dal mi ni ničesar drugega kakor trnek in ducat žugalice.

Bolje je, da pustite svoj o-genj vedno goreti, — je dejal. — Vžigalica so redke. V dveh letih sva z ženo porabila samo 2 škatli.

Nato mi je pokazal veliko palmo na južnem koncu otoka in visoko skalo na severnem, rekoč:

— Če potegneta črto med tema dvema točkama, je to meja med vašim in mojim delom otoka. Ako jo prestopite, vas takoj ustrelim.

Jaz sem se nasmejal, on pa je nadaljeval:

— Zapazil sem, da lazite za mojo ženo, nesramneži! Toda ona ni za take stvari. Od danes naprej je vsaka zveza med nama in vami pretrgana.

Odgovoril mu nisem ničesar, — kajti imel je popolnoma prav. Obrnil se je in odšel in jaz sem ostal sam.

Vrnil sem se v svojo novo kočico in iz kamna sezidal ognjišče ter zakuril. Nikakor ni bilo mraz, a zdelo se mi je, da mi bo ogenj neke vrste tovariš v enostavnem in dolgočasnem življenju. Razmišljal sem o čudnem položaju, v katerem sem se nahajal. Prepričan sem bil, da Fox ljubi svojo ženo, toda zame ni bilo dvoma, da možak ni pri zdravi pameti.

Prvih štirinajst dni je poteklo brez vsakega dogodka. Večkrat sem iz goščave gledal v smeri proti Foxovi koči in včasih videl njega, kako je lovil ribe. Tudi njo sem večkrat videl iz daljave, a nikoli v družbi moža.

Za hrano mi je šla precej trda, kajti nisem imel vedno uspeha pri ribolovu. Dan za dnem sem opazoval soma Tommyja, kako bi zbežal z otoka, toda slednjič sem le uvidel, da je to brezupno. Nikdar več se ne bom vrnil med ljudi.

Iz palmovogaja lesa sem si izdelal udoben naslanjač, in cele ure zvečer predelel pri ognju. Vrata kočice sem ponoči zapiral z zapahom in izborna spal.

Nekega večera, bilo je menda okoli enajste ure, sem stal pred

Kretanje parnikov - Shipping News

27. julija Resolute, Cherbourg, Hamburg.	1. septembra: Berengaria, Cherbourg; George Washington, Cherbourg, Bremen; Derfflinger, Bremen.
28. julija: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.	2. septembra: Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Andania, Hamburg.
29. julija: Westphalia, Hamburg.	3. septembra: Columbus, Cherbourg, Bremen.
31. julija: Zeeland, Cherbourg, Antwerp; Bremen, Bremen.	4. septembra: France, Havre; Homerie, Cherbourg, Bremen.
1. avgusta: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.	7. septembra: Reliance, Cherbourg, Hamburg.
4. avgusta: Acutania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.	8. septembra: Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
5. avgusta: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.	9. septembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.
7. avgusta: Republic, Cherbourg, Bremen.	11. septembra: PARIS, III. SKUPNI IZLET: — Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.
10. avgusta: Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen; Reliance, Cherbourg, Hamburg.	15. septembra: Aquitania, Cherbourg.
11. avgusta: Berengaria, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.	16. septembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
14. avgusta: France, Havre; Homerie, Cherbourg.	18. septembra: Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
17. avgusta: Berlin, Cherbourg, Bremen.	21. septembra: Resolute, Cherbourg, Hamburg.
18. avgusta: Mauretania, Cherbourg; Arabia, Hamburg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.	22. septembra: Berengaria, Cherbourg; Arabia, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
21. avgusta: Paris, Havre; Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg.	23. septembra: Thuringia, Cherbourg, Hamburg.
24. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg, Hamburg.	25. septembra: France, Havre.
25. avgusta: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.	28. septembra: Muenchen, Bremen.
26. avgusta: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.	29. septembra: Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
28. avgusta: Majestic, Cherbourg.	30. septembra: Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.
31. avgusta: Pres. Wilson, Trst.	

SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

FRANCE 14. AVGUSTA - 4. SEPT.

PARIS 21. avg. — 11. sept.
HAVRE — PARISKO PRISTANIŠČE
Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2.
4 ali 8 oseb. Francoska kuhinja in plača.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

NAZNANILO.
Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik
Mr. JOSEPH ČERNE
in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravištvo.

(Konec prihodnj.)

PRODA SE POSESTVO
v Veliki Laščah, hiša in vrt pri glavni cesti za vsako obrt, 1 smrekov, 1 bukov gozd. Najlepša prilika za Amerikance.
John Zakrajšek,
15502 Ridpath Ave., Cleveland, O.
(2x 26,27)

RADI ODPOTOVANJA
v st. o domovino, prodam pohištvo, postelje in tri peči gozdarske kempe po ceni. — Tony Celin,
Box 314, Ridgeway, Pa.

Kje sta moja dva brata JOŽE in FRANK PIŠKUR? Bajse se nahajata nekje v Chicagu. Prosim ju, da se mi javita. — Lojze Piškur, Škorec, šte. 6, p. Velika Loka, Jugoslavija.
(2x 26,27)

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljavanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI